

Vanemaealiste lähivõrgustikud ja igapäevategevuste piirangud: Eesti põlis- ja välispäritolurahvastiku võrdlus

Liili Abuladze

Eesti Demograafia Assotsiatsiooni ettekandekoosolek

17.detsember 2015

Demograafiliste protsesside teisenemisega paralleelselt võivad toimuda põhimõttelised teisenemised ka inimestevahelistes suhetes ja sotsiaalsõrgustikes (Lesthaeghe & Neels 2002). Sotsiaalsõrgustikud, eriti emotsionaalselt lähedased inimesed mõjutavad inimeste otsuseid, hinnanguid, heaolu ja tervist. Käesolev uurimus kaardistab Eesti kesk- ja vanemaealiste lähivõrgustikud erinevate tervises seisundite puhul. Tervises seisunditena eristatakse igapäevategevustes tõsisel määral piiratud, mõõdukalt piiratud ning terveid inimesi.

Varasem teaduskirjandus on viidanud Eesti põlis- ja välispäritolurahvastiku demograafiliste protsesside toimumise mõnevõrra erinevale arengule ja ajastusele. Praeguseks on Eesti välispäritolurahvastikul madalam eluiga ja tervisenäitajad kui põlisrahvastikul. Uurimuse eesmärk on analüüsida lähivõrgustike rolli igapäevategevuspiirangute arenemises.

Analüüsimiseks kasutatakse SHARE uuringu Eesti andmeid 4.uuringulainest, mis viidi läbi 2010-2011.aastatel. Vastav laine kaardistas vastajate lähivõrgustikud nimegeneraatori meetodi abil. Analüüsi hõlmati 4621 50-aastast ja vanemat inimest (1219 välispäritolurahvastiku hulka kuuluvaid ning 3402 põlisrahvastiku hulka kuuluvaid). Samas leibkonnas koos elavatest partneritest valiti analüüsi vaid põhivastaja, et sotsiaalsõrgustikud ei kattuks. Vaadeldakse lähivõrgustiku suuruse, koostise, suhtlemistiheduse ning suhetega rahulolu seoseid tegevuspiirangutega.